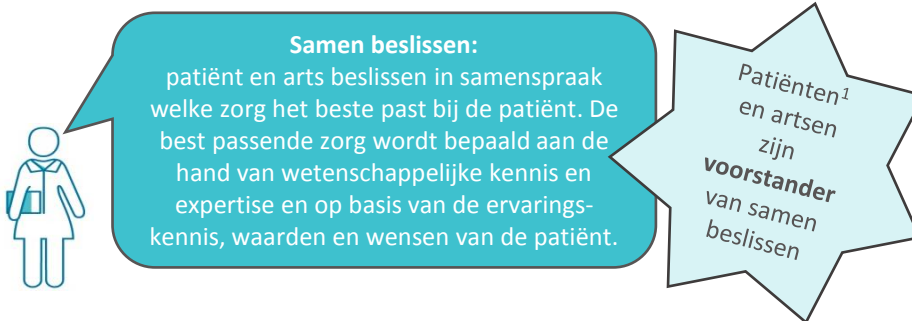

Patiënten en artsen ervaren niet dezelfde mate van samen beslissen

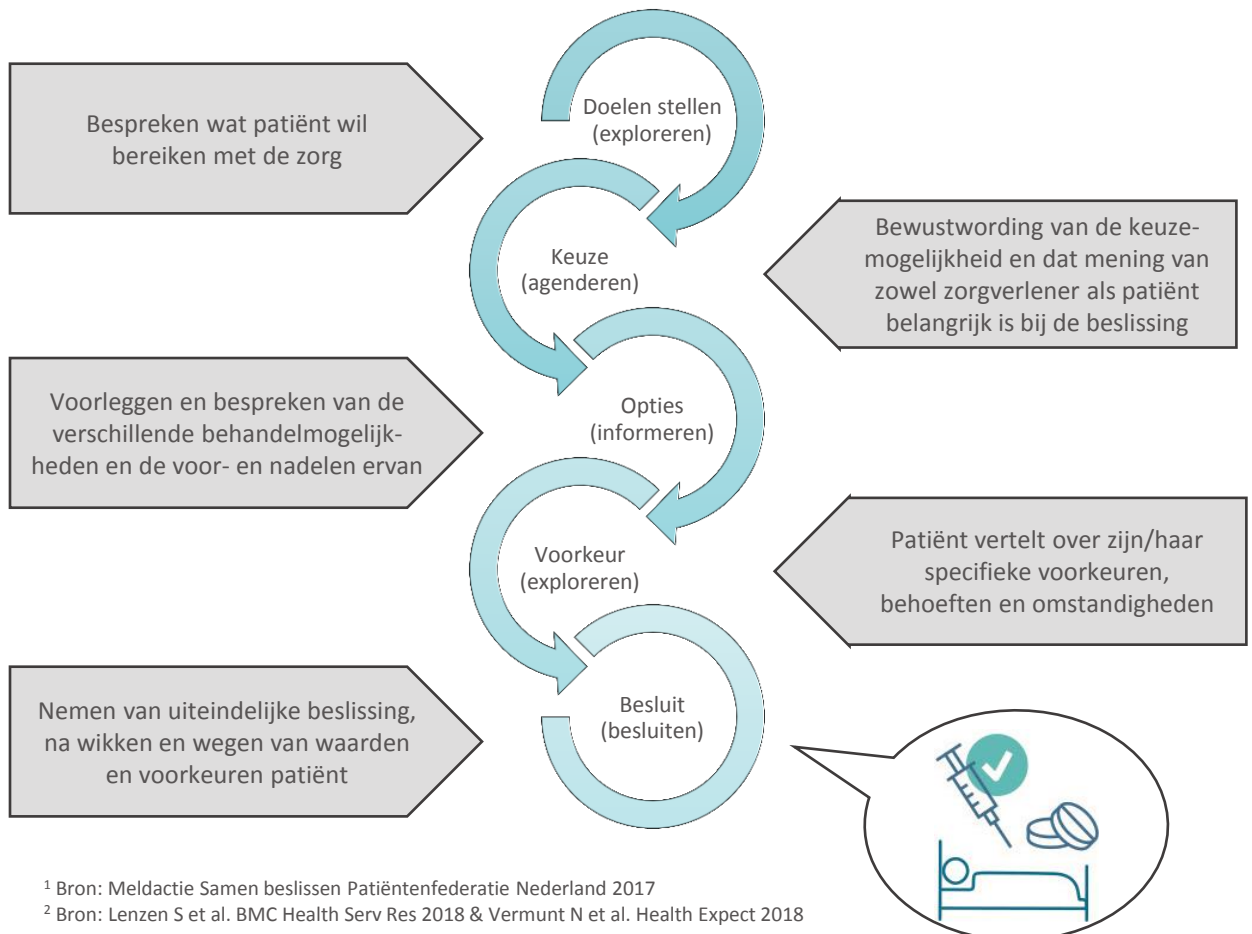

In 2019 hebben patiënten en artsen (huisartsen en medisch specialisten) een vragenlijst ingevuld over verschillende aspecten van transparantie in de zorg, waaronder 'samen beslissen' over een behandeling. Deze infographic toont de ervaringen met samen beslissen vanuit het perspectief van zowel de patiënt als de arts.

Samen beslissen in theorie

Samen beslissen: een proces van vijf stappen die patiënt en arts samen doorlopen²

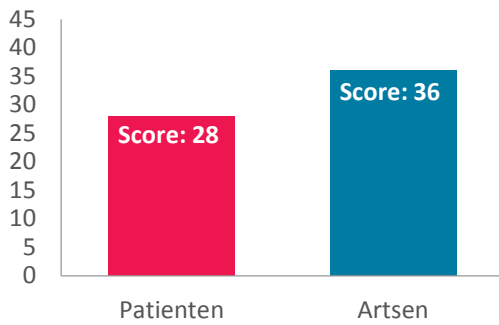

¹ Bron: Meldactie Samen beslissen Patiëntenfederatie Nederland 2017

² Bron: Lenzen S et al. BMC Health Serv Res 2018 & Vermunt N et al. Health Expect 2018

Samen beslissen in de spreekkamer

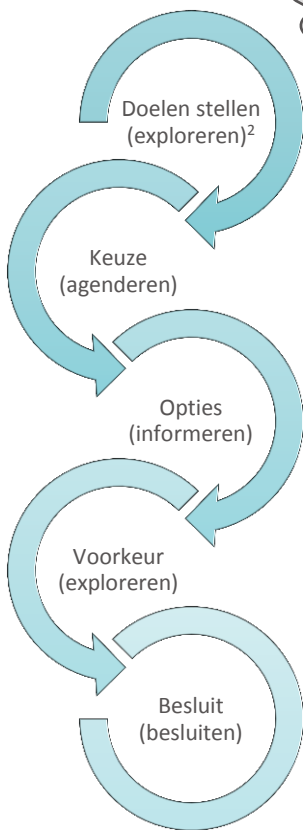
Mismatch tussen patiënten en artsen in ervaren mate van samen beslissen

Zelfrapportage van patiënten (SDM-Q9) en artsen (SDM-Q-DOC)¹ met een score op basis van **9 stellingen**. De **totaalscore** wordt berekend op een schaal van 0 tot 45; een hogere score betekent een hogere mate van ervaren samen beslissen.

Het verschil in perceptie van samen beslissen ontstaat al in het begin van het proces van gezamenlijke besluitvorming.

(geheel/grotendeels) **mee eens¹**

Mismatch in elke stap van samen beslissen

1. Arts maakt patiënt duidelijk dat er een beslissing genomen moet worden
2. Arts wil van patiënt precies weten hoe hij/zij betrokken wil worden bij het nemen van een beslissing
3. Arts vertelt patiënt dat er voor de klacht verschillende behandelmogelijkheden zijn
4. Arts legt patiënt de voor- en nadelen van de behandelmogelijkheden precies uit
5. Arts helpt patiënt alle informatie te begrijpen
6. Arts vraagt patiënt welke behandelmogelijkheid de voorkeur heeft
7. Arts en patiënt wegen samen de verschillende opties grondig af
8. Arts en patiënt kiezen samen behandelmogelijkheid
9. Arts maakt met patiënt afspraak over vervolg

	patiënt	arts
1. Arts maakt patiënt duidelijk dat er een beslissing genomen moet worden	48%	73%
2. Arts wil van patiënt precies weten hoe hij/zij betrokken wil worden bij het nemen van een beslissing	41%	59%
3. Arts vertelt patiënt dat er voor de klacht verschillende behandelmogelijkheden zijn	47%	89%
4. Arts legt patiënt de voor- en nadelen van de behandelmogelijkheden precies uit	50%	85%
5. Arts helpt patiënt alle informatie te begrijpen	64%	90%
6. Arts vraagt patiënt welke behandelmogelijkheid de voorkeur heeft	47%	89%
7. Arts en patiënt wegen samen de verschillende opties grondig af	41%	76%
8. Arts en patiënt kiezen samen behandelmogelijkheid	51%	75%
9. Arts maakt met patiënt afspraak over vervolg	55%	84%

¹ Artsen en patiënten beantwoordden de stellingen met geheel mee eens, grotendeels mee eens, enigszins mee eens, enigszins mee oneens, grotendeels mee oneens of geheel mee oneens. De genoemde percentages zijn een som van geheel en grotendeels mee eens.
Bron: Rodenburg-Vandenbussche et al. PLoS One 2015

²De vragenlijsten bevatten geen stelling gericht op stap 1: doelen stellen.

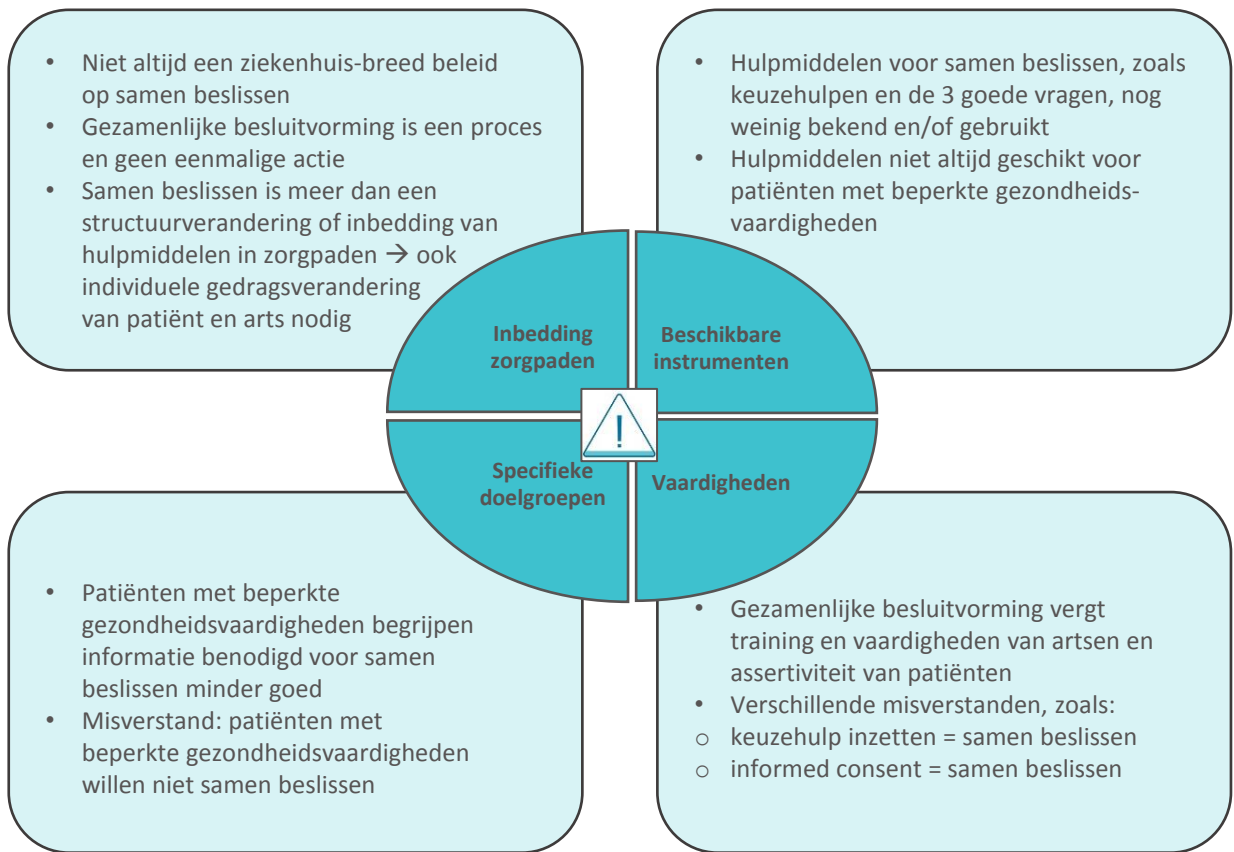
Implementatie van samen beslissen

Bekend uit eerder onderzoek¹

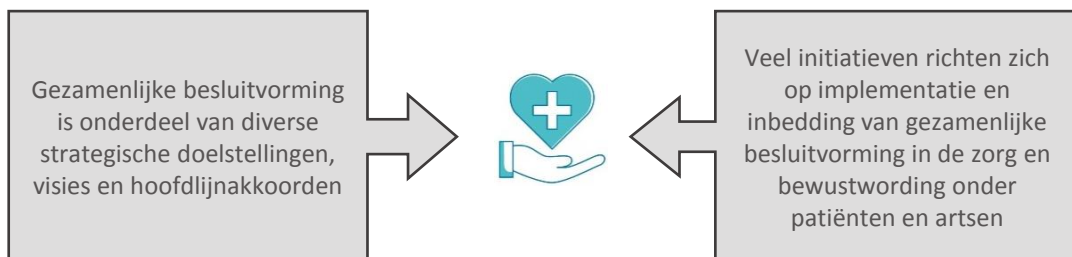
- Verschil tussen perceptie en realiteit van samen beslissen onder artsen
- Verschil in ervaren gezamenlijke besluitvorming tussen arts en patiënt
- Gezamenlijke besluitvorming is in de afgelopen jaren toegenomen

Uitdagingen bij implementeren van samen beslissen

Positieve ontwikkelingen

¹ Diverse bronnen, bijvoorbeeld: de Mik et al. Br J Surg 2018 & Kramer et al. Onderzoeksbureau Kantar 2020

Achtergrondinformatie

Vragenlijstonderzoek

Bron	Consumentenpanel Gezondheidszorg, Nivel
Datum	September 2019
Steekproef	n=1.500, 18+ jaar, representatief naar leeftijd en geslacht
Soort	Cross-sectioneel vragenlijstonderzoek
Respons	713 respondenten (47%). De respons was, o.b.v. van leeftijd en geslacht, niet helemaal representatief voor de bevolking in Nederland. Een weging is toegepast om dit te corrigeren.
Respondenten	50% is vrouw; gemiddelde leeftijd 57 jaar; 8% beoordeelt algemene gezondheid als uitstekend, 23% als zeer goed, 52% als goed, 15% als matig, 1% als slecht.
Selectie	Vragen over samen beslissen zijn alleen gesteld aan respondenten die in de afgelopen 12 maanden op spreekuur bij een arts zijn geweest.

Bron	Leden VvAA
Datum	Oktober/november 2019
Steekproef	N=10.000 huisartsen en 8.515 medisch specialisten, 18+ jaar
Soort	Cross-sectioneel vragenlijstonderzoek
Respons	265 huisartsen (3% respons); 269 medisch specialisten (3% respons)
Respondenten	Huisarts: 52% is vrouw; gemiddelde leeftijd 53 jaar; gemiddeld 25 jaar werkzaam Medisch specialist: 43% is vrouw; gemiddelde leeftijd 53 jaar; gemiddeld 25 jaar werkzaam

Rapporten

- Bos N, Springvloet L, de Jong J, Rademakers J, Friele R, de Boer D. Het **burgerperspectief** op informatie over gezondheid. Een vragenlijstonderzoek onder zorggebruikers. Utrecht; Nivel 2020.
- Springvloet L, Bos N, de Jong J, Friele R, de Boer D. Het artsenperspectief op transparantie in de zorg. Een vragenlijst-onderzoek onder **huisartsen en medisch specialisten**. Utrecht; Nivel 2020.
- Springvloet L, Bos N, de Jong J, Friele R, de Boer D. **Keuzehulpen**. Hoe dragen keuzehulpen bij aan transparantie en de best passende zorg? Utrecht; Nivel 2020.
- Rolink M, Springvloet L, Bos N, de Jong J, Friele R, Rademakers J, de Boer D. De betekenis van transparantie voor mensen met beperkte **gezondheidsvaardigheden**. Utrecht; Nivel 2020.
- Springvloet L, Bos N, de Jong J, Friele R, de Boer D. Hoe dragen **de 3 goede vragen** bij aan transparantie en de best passende zorg voor patiënten? Utrecht; Nivel 2019.
- Bos N, Springvloet L, de Jong J, Friele R, de Boer D. **Beslist Samen!** Een implementatieproject over samen beslissen. Utrecht; Nivel 2019.

Meer weten?

Kijk op www.nivel.nl.

Mail met transparantiemonitor@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties. De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

[Springvloet L, Bos N, Rolink M, de Jong J, Friele R, de Boer D. Patiënten en artsen ervaren niet dezelfde mate van samen beslissen. De transparantiemonitor 2019-2020. Utrecht; Nivel 2020](#)